

ማርያም አደን አርአያን ቤተ ክርስቲያን

መጻሕፍት:

ናይ ሎሚ አስተምህሮና ኣብቲ ኣብ እምነትና ዘሎ ርድኢት ብዛዕባ ማርያም ተመስሪትና ክንርኢ እዩ። ላቲንዊ ስርዓት ንዝኸተሉ እዚ ወርሒ እዚ ንማርያም ይውሃብ እዎኑ ዕምባባታት ፍሉይ መልክዖም ዘርእዩሉ ናይ ባህሪ መልክዕ ክነስተማቕር ብዝያዳ ዘዘኻኸር እዎን እዩ። ከምኡ ከቢድ ክረምቲ ምስ ከቢድ ቁሪ ሓሊፉ ኣብዚ ወርሒ እዚ ዘይሕገስ ፍጡር የለን። ነዚ ካብ ጸልማትን ብርቱዕ ቍርን ዝበዝሐ ክረምቲ ናብ ብርሃን ዘመሓላልፍ ወርሒ ኣብኡ ማርያም ክትዝኸር ፍሉይ ትርጉም ኣልእ። ጸዋዕታ ማርያም ንደቂ ሰብ መሰረት ተስፋን ትንግሌን እያ። ንሳ ንካልኣይ ኣካል ቅድስት ስላሴ ምስ ወለደት ሓዲስ ምዕራፍ ድኅነት ከፊታትልና ካብ ጸልማት መንፈስ ኣብ ብርሃን ኣሰጋጊራትና በዚ ኸኣ ኣደ ብርሃን ንብላ። እዚ እዎን ነቲ ናይ ማርያም እንታይነት ብኣምሳል ክገልጸልና ስለ ዝኸእል ፍሉይ ኣስተንትኖን ጸሎትን ብዛዕባ ማርያም ክንገብር ንእና ኣብ ኣምላኽ ክንቀርብ እዎ ዝተሓደሰ ሕይወት ሒዝና ክንገብር ኣጋዚ እዩ።

ኣብ ሃገርናን ስርዓትናን ምስእዚ ዝመሳሰል ካብ 26 መስከረም ክሳብ 6 ኅዳር ዘሎ ዘመነ ጽጌ እንብሎ ልክዕ ከም ዘመነ ትንግሌ 6 ሰናብቲ ዝሓዘ ጊዜ ንማርያም ብፍሉይ መገዲ ንዝከራ ንወዳ ክተማልደልና ንልምና። ፍሉይ ኣድባራትን ገዳማትን ብስማ ይጽዋዕ። **ማርያም ደብረሲና** ማርያም ደዓሪት ምሳና ኹና እናበልና ንዝምር። ማርያም ደብረሲና ካብተን ቀዳሞት ገዳማት ሃገርና እያ። **ማርያም ደዓሪት** ቀዳሞት ሚስቶናውያን ኣብ ከረን ክጅምርዎ እንከለዉ ፍሉይ ፍቕሪ ማርያም ኣብ ኩሉ እምነትናን ሕይወትናን ተሓድሶ ስለ ዝፈጥር ኣብዚ ሕጂ ዘሎ ቦታ ደዓሪት ከብዕልዎ ጀሚሮም በዚ መንፈስ ከኣ ኣብ ሃገርና ሓንቲ ካብተን ብብዙሕ ህዝቢ እትብዓል እያ። ኣብ ዝተፈላለየ ሃገርት ዝርከቡ ኣብዚ እዎን ንደዓሪት ከም ዘብዕልዎ ብሓባር ብመንፈስ ምስ ህዝቦም ዘኪሮም የብዕልዎ። እዝን ካልእን ዝገልጸ ናይ ማርያም ተራ ኣብ ሕይወት ነፍሲ ወከፍና እዩ። ንሳ ካብ ኩሎም ፍጡራት ብዝያዳ ምስ ወዳ ፍሉይ ርክብ ዘልኣ እዎ ካብኣ ባሕርይ ሰብ ዝወሰደ ብሥጋ ኣዲኡ ስለ ዝኾነት ፍልይቲ ፍጥረት እያ። ኩሉ ካብ ኣምላኽ ዝተዋህባ እዩ ንሳ ሕራይ ኢላ ነቲ ኣምላኽ ብመልኣኹ ገሩ ዝበላን ኩሉ ሕይወታ ንኣገልግሎት ኣምላኽ ዘወፈየት እያ። ኣብ ገለ እዎን ገለ ማርያም ተቐባሊት እያ እምበር ሓንቲ ዝገበረቶ የብላን ከምዚ ሓደ ኣቕሓ እንጥቀመሉ ኣምላኽ ብፍጡራቱ ስለ ዝጥቀም ተጠቂሙላ እምበር እትገብሮ ወይ ኣብ ነገር ኣምላኽ ብፍሉይ እተበርክቶ ነገር የብላን ዝብሉ ኣለዉ እዚ ግን ግጉይ እምነትን ትምህርትን እዩ ምኽንያቱ ማርያም ተሓቲታ እሸትኣ ዝሃበት እያ። ኣምላኽ ከኣል ኩሉ እንከሎ እሸትኣ ሓቲትዎ ንሳ ኸኣ ሕራይ ኢላ ተቐባላቶ እዚ ፍልይቲ ይገብራ። ሓንሳብ ኣብ መደብ ኣምላኽ ምስኣተወት ኣብኣ ዝኾነ ጉድለት ኃጢአት ኣይተረኽበን ገብርኤል መልኣኽ ካብ ኣምላኽ ተላኢኹ ከምዚ ኢልዎ “ጸጋ ዝመልኣኪ እግዚአብሔር ምሳኺ እዩ” ኤልሳቤጥ ከኣ ብመንፈስ ቅዱስ ተመሪሓ “ካብ ኩለን ኣንስቲ ዝተባረኸኪ ኢኺ” ትብላ እዚ ዝሕብሮ ንክልቲኦም ልኡኻት ኣምላኽ ኩነት ማርያም ብኣምላኽ ስለ ዝተገልጸም እዮም። **መጽሓፍ ቅዳሴና** ዕብዮት ማርያም ክገልጽ እንከሎ “ኣምላኽ ሰሜን ደቡብ ምስራቕ ምዕራብ ጠሚቱ እንተ ኾነ ከማኺ ኣይረኽበን” (ኅስዓ) ዝብል ንርኢ። ካብ ኩሎም ፍጡራት ሕርይቲ ኣደ።

ናይ ሎሚ ኣርእስትና ማርያም ኣደን ኣርአያን ቤተ ክርስቲያን እያ ዝብል እዩ። ኣደን ኣርአያን ዝብል ኣርእስቲ ወላ እኳ ኣብ ነነድሕዱ ዝራኹብ ይኹን እምበር ክልተ ዝተፈላለየ ሓሳባት እዩ። እቲ ቀዳማይ ናይ ኣደ እንታይነት ዝገልጽ እዩ ወላ ኣብ ባሕርያዊ ተፈጥሮ እንተ ረኣናዮ ኣደ ንደቃ ኣርአያን ኣብነትን እያ። እዚ ክልተ ኣርእስቲ ዝተፈላለየ ሓሳባት ስለ ዘቕርብ ኣብ ክልተ ከፊለ ከቕርቦ።

1. ማርያም ኣደ ቤተክርስቲያን፣ መንፈሳዊ ኣደነት ማርያም።
2. ማርያም ኣርአያ ቤተ ክርስቲያን፣ ኣብነታ ምስ ቤተ ክርስቲያን ዘለዎ ርክብ ክነጻጸር እንከሎ።

ርክብ ናይ እዚ ክልተ ኦርጅናሽንታ ኣብቲ ባህርይ እዩ ዝምስረት። ናይ ኣደ ፍሉይ ባህርይ ንደቃ ፍሉይ ኣብነት እትህብ ስለ ዝኾነ እዩ። ንሳ ኣብዚ ዓለም ከምዝህልዉ ካብ ገበረቶም ኩሉ ናታ ነገር እቲ ዝበለጸ ኣብነት ከምዝኾኖም ፍሉጥ እዩ። ኣብ ሕይወቶም ምሉእ ፍሉይ ጽልዋ ኣለዎም። ኣብዚ ዘሎናዮ ሃገር ክዛረቡ እንተ ሰማዕናዮም ኣደይ ከምዚ ትብል ነራ ኣደይ ነዚ ኣምሂራትኒ እናበሉ ናይ ወላዲቶም ፍሉይ ጽልዋ ኣብ ህይወቶም ክዛረቡ ንሰምዖም። ነፍስወከፍና ምስ ወላዲትና ዘሎና ርክብ እንተ ረኤና ኣደ ኩሉ ናታ ትህበና ኩሉ ናትና ናታ ምጳኑ ንርኢ። ናይ ኣደ ጽልዋ ኣብ ግዳማዊ ነገራት ጥራሕ ዘይኮነ ኣብ ኩሉ መንፈሳውን ሞራላውን ነገራት ኣብነትና እያ። ኣብ ሕይወትና ካብ ኣቦና ናይ ኣደና ነገራት እንወስዶ ይበዝሕ። ኣደ ፍሉይ ጽልዋ ኣብ ደቃ ኣለዋ።

ንኣደ ስድራ ወይ ሕብረተሰብ ክተስተምህር እንተ ደለኻ እሞ ጽቡቕ ውጽኢት ክትረክብ እንተ ደለኻ ነደታታ ኣስተምህር ይብሃል ምኽንያቱ ንሳተን ኣብቲ መሰረታዊ ነገራት ሕይወት ሰባት ስለ ዝዋሰኑ። እዚ ትዕዛብቲ እዚ ኣብ መንፈሳውን መልዕኤተ ባህርያዊ ነገራትን ክንዕዘቦ ንክእል። ማርያም ኣደ ጸጋ እንከላ ናይ ኩሎም ህዝብ እግዚአብሔር ኣብቲ ኣብ ዝለዓለ ምልኣት ክበጽሑ ኣብ ዝጽዕሩሉ ኣብነትን ኣርኢያን ክትከውን ትክእል እያ። ማርያም ኣብ ጉዕዞ ሕይወትና ከም ኣደና መጠን ብዙሕ ጽልዋ ክትገብር ትክእል እያ። ኣብ ዓለም ኣደ ባህርይ ዘለዎም ኩሉ ጊዜ ኣብነትና ሕይወትና ጽልዋ ኣልኣም ምኽንያቱ ኣደ ዝኾነ ርክብን ባህርን ስለ ዘልኣም።

1. ማርያም ኣደ ቤተ ክርስቲያን፡

ኣደ ክንብል ከሎና ንኹሉ ጠባያት ስምዒታት ናይ ሓንቲ ኣደ ዝሓዘ እዩ። ሓንቲ ንል ኣንስተይቲ ኣደ እትብሃል ብስራዕ ኣዘራርባ ዝወለደት ክትከውን እንከላ እዩ። እዚ ማለት ከኣ ንሳ ምንጪ ናይ ሕይወት ኮይና ማለት እዩ። ሕይወት ከኣ ኣብ ናይ ነፍሲ ወከፍና እቲ ዝዓበየን ዝበለጸን ነገር እዩ። ማርያም ኣደ እያ። ኢየሱስ ሰብኣዊ ባህርያቱ ካብኣ ወሲድዎ። ንሱ ካልኣይ ኣካል ናይ ቅድስት ስላሴ ስለ ዝኾነ ኣደ ኣምላኽ እውን እያ። **ኣብ ጉባኤ ኤፈሴስ ብ431 ብቤተ ክርስቲያን ተሰቢኹን ተኸላኺላቶን፡** ካብኡ ንድሓር ክሳብ ሕጂ ትሰብኮን ትሕልዎን ኣላ። ኣብ እምነትና ማርያም ካብ መጀመርያ ኣደ ወዲ ኣምላኽ ክትከውን ተወሲንላ። ኣብቲ ካብ ጥንቲ ኣደ ኣምላኽ ክትከውን ብኣምላኽ ክውሰና እንከሎ ኣብኡ ኣደ ካልኣይ ኣካል ቅድስት ስላሴ ጥራሕ ዘይኮን ኣደ ናይ ኩሎም እቶም ብኢየሱስ ክርስቶስ ዝድሓኑ ተኸተልቲ ወዳ ክትከውን ተመዲቡላ እዩ።

ኩሎም ደቂ እግዚአብሔር ብናይ ኢየሱስ ደምን ሞትን ትንግኤን ዝደኃኑ ነታ ስድራ ኣምላኽ ዝኾነት ቤተ ክርስቲያን የቐሙ። ማርያም ናይ እዚኣ ስድራ ኣምላኽ ዝኾነት ማሕበር ኣደ እያ። እዚ ማርያም ኣደ ቤተ ክርስቲያን ዝብል ብዕሊ ብርእስ ሊቃነ ጳጳሳት ጳውሎስ ፮ይ ብሕዳር 21 1964 ኣብ ምዕጻው ሳልሳይ ክፍሊ ካልኣይ ጉባኤ ቫቲካን ኣዊጀሞ። ጳውሎስ ፮ይ ነዚ ክእውጁ እንከለዉ ካብ ባዶ ተበጊሶም ሓዲስ ነገር ዘምጽእዎ ኣይኮነን። እዚ ኦርጅናሽን እዚ ነቲ ንዘመናት ኣብ እምነትን ትምህርትን ቤተ ክርስቲያን ዝነበረ ትምህርቲ ጠርኑፉን ጸሚቑን ዘቐርብ እዩ። ስለዚ ጳውሎስ ፮ይ ዝኣወጀዎ ነቲ ብኹላ ቤተ ክርስቲያን ፍሉጥን ቅቡልን ዝኾነ ኦርጅናሽን እዩም ኣዊጀሞ። ወላእኒ እዚ ኦርጅናሽን ኣብቲ ስነ-ሓሳብ ናይ ጉባኤ ዝተመሰረተ ይኹን እምበር ማዕረ ናይ ሓደ ዓምዲ እምነት ኣይኮነን። ግን ምሉእ ናይ ሓደ ዓምዲ እምነት ትርጉም ዝሓዘ እዩ።

ናይ እዚ ኦርጅናሽን መሰረት ማርያም ኣደ ኣምላኽ ስለ ዝኾነት እዩ። ንሳ ንመጻዕዕታ ኣምላኽ ኣደ መድኃኒ ክትከውን እሺ ኢላ ብምቕባላ። ኢየሱስ ምእንቲ ድኅነትና ኣብ ቀሪንዮ ተሰቂሉ መይቱ ድኅሪ ስለስተ መዓልቲ ካብ ሙታን ትንሲኡ ንሰማይ ዓሪጉ፤ ብመዓልቲ ጳራቅሊጦስ መንፈስ ቅዱስ ንሓዋርያቱን ማርያም ኣብ ደብረ ጽዮን ኣብ ላዕለዋይ ኣዳራሽ ብሓንሳብ እንከለዉ ኣውራድሎም። ካብዚ ዕለት ቤተ ክርስቲያን ተወሊዳ ተልእኮኣ ስብከት ሰናይ ዜና ድኅነት ንኹሎም ኣህዛብ ኣብ ዓለም ዘለዉ ጀሚራ። ኢየሱስ ምንጪ መንፈሳዊ ሕይወትና እዩ፤ ብዘይ ምትሕብባር ማርያም መደብ ድሕነትን ኣይምሃለወን ስለዚ ንማርያም ኣደ ቤተ ክርስቲያን ክንብላ ግቡእ እዩ።

ከምቲ አቐዲመ ዝበልክዎ ማርያም ምስ ወዳ ኣብ ጉዳይ ድኅነት ደቂ ሰብ ምሉእ ምትሕብባር ካብ ናዝሬት ካሳብ ቀራንዮ ኩንኡን ገራ እያ። ድኅሪ ትንሣኤ ብሓዋርያት ተኸበባ እቲ ኣብ ሕይወታ ዘስተማቕረቶ መንፈስ ቅዱስ ካብኡ ቤተ ክርስቲያን ክትውለድ ሓቢራ ጸልያ። ብናታ እምነትን ፍቕርን ናይ ማርያም አደነት ኣብ ኩሎም አባላት እታ መንፈሳዊት ሰውነት ወዳ ዝኾነት ቤተ ክርስቲያን ኣብ ኩሎም በጺሑ። ማርያም ኣብ ጽርሓ ጽዮን ዘርአየቶ ነታ ብፍርሃት ተሾቕሪራ ሎሚዶ ጽባሕ አሰር መምህርና የጥፍኡና እትብል ዝነበረት ማሕበር ጸሎት መሪሓታ፣ ብተስፋ ከምእትጸበ ገራታ፣ አጽኒዓታ ዋልታ ደጀን ኮናታ ነቲ ጽንኩር እዋን ከምእትሓልፎ ገራ። ኣብ ሕይወትና ኣብ ጽንኩር እዋን ኣብ ተስፋ ቍርጸ እንከሎና ጸኒዑ ዘጽንዕ ኣብ መንጎና ክርከብ እንከሎ ክንደይ ነኽብሮ ነቲ ጽንኩር እዋን ክንዝክር ከሎና ሳላ እከለ ኢና ሓሊፍናዮ እናበልና ንዝክር። ማርያም በዚ እያ ትዝከር፣ ኩሎም ቀዳሞት ተኸተልቲ ወዳ ነዚ መንፈስ እዮም ርእዮምን ወሮሶምን።

ማርያም መንፈሳዊት አደ፡

ማርያም አደ ቤተ ክርስቲያን ክንብል ከሎና ነቲ መንፈሳዊ አደነታ ከምዘለዎን ሓፈሻዊ ምዃኑን ኢና እንቅበል። ንሳ አደ ህዝበ እግዚአብሔር አደ እታ ሰውነት ክርስቶስ ዝኾነት ቤተ ክርስቲያን እያ። እዚ ርድኢት እዚ ኣብ ብዙሕ ትምህርቲ ቤተ ክርስቲያን ኣብ ብዙሕ ትውፊታት ንረኽቦ። **ቅዱስ እረንዮስ** ኣብ ካልአይ ክፍለ ዘመን ዝነበረ ማርያም ኣብ ናይ ድኅነት ስራሕ እጃማ ከም ዘበርከተት እሞ ተኸፋሊት ኣብ ጉዳይ ድኅነትና ዝብል ሓሳብ ካብ ጥንቲ ከም ዝነበረ ኣብ ጽሑፋቱ ንረኽቦ። ካብ መፋርቅ ዕስራ ክፍለ ዘመን ንድሓር ንኸልቲኡ ሓሳባት ማለት ማርያም አደ ቤተ ክርስቲያን ዝብልን ኣርአያ ዝብልን ማዕረ ማዕረ ገርካ ምርአይ ተጀሚሩ። ማርያም ሓዋርያን አደን እያ ንብላ ምኽንያቱ ተኸታሊት ወዳ ኮይና ኣብዚ ዓለም ኣብ ኩሎ ምስኡ ነራ ትምህርቱ ምስኡ ጀሚርዎ ክመውት እንከሎ ሕይወቱ ምስኡ ወዲእዎ። ኣብ ኩሎ ሕይወት ወዳ ነራ፣ እዚ ቀዳመይቲ ሓዋርያ የብላ። ንኢየሱስ ብሥጋ ስለ ዝወለደት አደ ንብላ። እዚ ክምኩለን አደታት ንሳ አዲኡ እያ። ሥጋዊ ባህርያቱ ካብኡ ወሲድዎ።

ንማርያም አደና እንብላ ንመድኃኒና ክርስቶስ ጠኒሳ ስለ ዝወለደቶ እዩ። ንሕና ብእምነትን ጥምቀትን ምስኡ ስለ እንሓብር ናይ እታ መንፈሳዊት ሰውነት ዝኾነት እሞ ንሱ ርእሳ ዝኾነ ቤተ ክርስቲያን ኣባላታ ስለ እንኸውን ማርያም አደና ትኸውን። ንሕና ኣባለት ሰውነት ኢና ማርያም ከኣ አደ እያ ስለዚ ማርያም አደና እያ። እዚ አደነት ማርያም ብግዙፋዊ መልክዕ ዘይኮነ ብመንፈሳዊ መልክዕ ማለት ብጸጋ እዩ ክርኣ ዘለዎ። ካብ ካልአይ ክፍለ ዘመን ጀሚሩ ብዙሓት አበውን መሃሪን መራሕን ቤተ ክርስቲያን (Magisterium) ንማርያም ከም መንፈሳዊት አደና ትርኤ ከምዝነበረት ኣብ ኩሎ ንርኢ።

ናይ ማርያም መንፈሳዊ አደነት ኣብ ክልተ ቀንዲ ኣብ ሕይወታ ዝተራእየ ነገራት ዝተመርኮሰ እዩ። ኣብ ጊዜ ብስራት ገብርኤል መልአኽ ሕራይ ከም ዝበልካዮ ይኹን ክትብል እንከላ ንሳ አደ መስሕ ክትከውን ከም እተመርጸት፣ ኣብ መደብ ድኅነት ኩልና ክትዋሳእ ሓራይ ኢላ ተቐቢላ። ካብኣ ዝውለድ ምእንቲ ኮሎም ደቂ ሰብ እዩ መጺኡ ስለዚ ንሳ እውን ኣብቲ ጉዳይ እጃማ ስለዘበርከተት አደ ኩሎ ንብላ። ከምኡ ብመንጽር መስቀል ኣብ ቀራንዮ ንእግዚአብሔር ሓራይ ክትብል እንከላ ኣብቲ ናይ ወዳ ስቓይን ሞትን ብመንፈስ ስለ ዝተሳተፈት፣ ኣብቲ ኣብ ኣብኡ ዘዕረጎ መስዋዕቲ ምእንቲ ድሕነት ኩሎም ደቂ ሰብ ስለ ዝተሳተፈት አደና እያ። ብዘይ ናታ እምነትን ተአዝዞን መድኃኒ አይምሃለወን ስለዚ ድኅነት እንተ ዘየሎ ቤተ ክርስቲያን የላን። ኣብ ክልቲኡ እንርእዮ ሕይወት ክመሓልፈል እንከሎ እዩ እዚ እዩ ኸኣ ናይ ሓንቲ አደ ተልእኮ ፣ ማለት ሕይወት ምምሕልላፍ። ብሓቂ ክንርእዮ ከሎና እምብአር ማርያም ምንጪ ናይ ሕይወት ዝህብ ጸጋ፣ ናይ መንፈሳዊ ሕይወትና እያ ስለዚ መንፈሳዊት አደና ክንብላ ግቡእ እዩ። ዝተባረኸኪ አደና ክንብላ ከሎና ነዚ ኢና እንገብር።

ኣብ ሓዲስ ኪዳን መንፈሳዊ አደነት ማርያም ኣብ ክልተ ቦታ ተጠቐሱ ንረኽቦ። ኣብ ዮሐ 19፡ 26~27 “ነዲኡ ምስቲ ዘፍቅሮ ረድኡ ደው ኢላ ምስ ረኣያ ‘አቲ ሰበይቲ እንሆ ወድኺ’

ከምኡ ነቲ ዘፍቅሮ ረድኡ እንሃ አደኻ” ኢልዎ። ካብኡ ንድሓር እቲ ረድኢ ምስኡ ወሲድዎ። ንብዙሓት ክርስትያን ጸሓፍቲ እዚ አበሃህላ እዚ አምሳል እዩ ይብሉ። ኢየሱስ ኣብ ዕጾ መስቀል ቅድሚ ሞቱ ካብቲ ዮውሃንስ ንማርያም ምስኡ ወሲድዎ ዝብል ንላዕሊ ካልእ ክብሎ ዝደለ ኣሎ ይብሉ። ምናልባት ብዛዕባ ኣዲኡ ጥራሕ ተገዲሱ እንተ ዝኸውን ኣብ ካልእ እዋን ብፍላይ ኣብ ጊዜ ጸሎተ ሓሙስ ንዮውሃንስ ምተዛረቦ ነሩ ደጊም አመት አደይ አይትሕደግ እን ክመውት እየ ምበሎ። ነዚ ኣብ ግምት ብምእታው ሓዋርያ ዮውሓንስ ኣብ ክንዲ ኩልና ማለት መላእ ቤተ ክርስትያን ኮይኑ ንማርያም ተቐቢልዎ። ኩልና ደቂ ማርያም ኢና። ንሳ እውን ፍሉይ ተራ እትጻወቶ ከም አደ ቤተ ክርስትያን ኣለዎ። እዚ ብአምሳል ምግላጽ ናይ ዮውሓንስ ቦቲ ሓፈሻዊ አጸሓሕፋኡ ኣብ ካልእ ክፍሉ ምዕራፋቱ ክንርእዮ ከሎና ክረጋገጽ ይኽእል። ጳውሎስ ፮ይ ነዚ ናይ ዮውሓንስ መሰረት ገሮም ክዛረቡ ከለዉ ከምዚ ይብሉ፡ ‘ኢየሱስ ማርያም አደና ክትከውን ሂቡና፤ ከም ኣብነትና ኮይና ንአእ ክንክተል ሂቡና” ይብሉ። ማርያም ንኹሉ ትምህርቲ ወዳ ኣብ ሕይወታ ብኣብነት አርእያትና እያ ስለዚ ቤተ ክርስትያን እታ ዝበለጸት ኣብነትና እያ እሞ ንአእ ክንክተል ትሕብረና። ንሳ እታ ዝበለጸት ክርስትያን እያ።

ካብ ማርያም ንላዕሊ ንኢየሱስ ዝፈልጦ የለን ኩሉ ባህሪ ሰብ ካብኣ ወሲድዎ ከምኡ ምስጢር ተልእኮኡ ብመንፈስ ቅዱስን መልአኹን ገሩ እግዚአብሔር ገሊጹላ ስለዚ ንኢየሱስ ክንፈልጥ ኣብ ማርያም ክንቀርብ ይግብአና። ማርያም ዘይብሉ ክርስትና ዘኽታም ክርስትና እዩ። ማርያም ዘይትመርሖ ክርስትና ጎደሎ እዩ። ባህሪ ቤተ ክርስትያን ክትፍጠር እንከላ ምስ ማርያም ምዃን እዩ። ቅዱስ ሉቃስ ኣነጺሩ ድሕሪ ሞት ኢየሱስ እቶም ቀዳሞት አመንቲ ኣብ ዙርያ ማርያም እንከለዉ ጸሎት ትመርሖም ከምዝነበረት ይነግረና። ማርያም ጸልያ እትኽእል አደ እያ። ንቤተ ክርስትያን ቀዳመይቲ ኣብነት ዝሃበታ እንተሎ ምጽላይ እዩ። ንኹሎም ነቶም ንመንግስቲ አምላኽ ንምዝርጋሕ ዝጽዕሩ ከምእትሕግዝ እቲ ኣብ ጳንጠቆስጦ መዓልቲ ዝተቐበለቶ መንፈስ ቅዱስ ናይ አደ ምዃን ጸግኡ ከምዝዓደላ ንአምን። ንቤተ ክርስትያን ወደይ ዝበለኩም ግበሩ እናበለት ንፍቓድ ወዳ ክንገብር ትመኽራ። ንሱ ዝብሉ እንተ ገበርና ተአምራት ክንርእ ኢና። እዚ እዩ ኣብ መርዓ ናይ ቃና ዘገሊላ ዝተራእየ። ድላይ ወዳ ስለ እትፈልጦ ንአና ክትነግረና አየጸግማን እዩ። ኣብ ሕይወት ብዙሓት ቅዱሳት እንተ ረኤና ማርያም እትብሎ ወደይ እዚ እደሊ ኣሎ እናበለት ኣብ ዝተፈላለየ ግልጽታት ከምዝነገርት እሞ ክንሰምዖ ይነግሩና። ንኣብነት ኣብ ሉርድስ፣ ኣብ ፋጢማ፣ ኣብ ካልእ ዝተፈላለየ እዋን ብግልን ብሓባርና ኣብ ዝገለጸቶ ድላይ ወዳ ንቤተ ክርስትያን ትነግር።

ኣብ ራእይ 12:1~5 ብዛዕባ ሓንቲ ምስጢራዊት ሰበይቲን ናይ እቲ ድራጎን ስዕረት ብወዳን ነንብብ። ብምልኡ ነዚ ኣብ ራእይ ዘሎ እንተ ረአናዮ እዛ ሰበይቲ አምሳል ህዝበ እግዚአብሔር ኣብ ብሉይን ሓዲስን ኪዳን እያ። እታ ናይ ብሉይ ኪዳን እስራኤል ነቲ ሓዲስ መስሕ ወሊዳ ሽዑ ሓዳስ እስራኤል ቤተ ክርስትያን ኮይና ቦቲ ድራጎን ማለት ብሰይጣን ስደትን መከራን ትረክብ ኣላ። እዚአ ሰበይቲ አምሳል ቤተ ክርስትያን እያ። መብዝሕትአም ተርጎምቲ ቅዱስ መጽሓፍ ዝሰማማዑሉ እዚአ ናይ ራይእ ሰበይቲ ቤተ ክርስትያን እያ ዝብል እዩ። እንተኾነ ክንርስዖ ዘይብልና ማርያም ኣባልን መራሒትን ቤተ ክርስትያን እያ። እቲ ብዛዕባ ቤተ ክርስትያን ዝብሃል ንማርያም እውን የስምዕ እዩ።

እዚአ ናይ ራእይ ሰበይቲ አምሳል ማርያም እውን እያ። ካብ መጀመርያ ዘመን ብጳጳሳትን ተሎጋውያንን ንማርያም ዝርኢ ከምዝኾነ ተተርጉሙ። እዚ እንተ ድኣ ኮይኑ ንሰይጣን ዝሰግረት ማርያም እያ። መለኮታዊ ወዳ ንሰይጣንን ሓይልታቱን ሰባቢሩ ኣብ ገሃነመ እሳት ደርብይዎም። ማርያም ኩሉ ጊዜ ንደቂ ሰብ ኣብ አፍልጦን ፍቕሪ ወዳን ክተብጽሓና ትጽዕር። እምነትን ፍቕርን ብጸጋ አምላኽ ደቂ እግዚአብሔር ይገብረና ኣሕዋት ክርስቶስ ንኸውን ኣብ መንግስቱ ወረስቱ ንኸውን። መንፈሳውያን ኣሕዋት ክርስቶስ ወዲ ማርያም እንተ ደኣ ኾና መንፈሳውያን ደቂ ማርያም ኢና ንሳ ኸአ መንፈሳዊት አደና እያ።

ብጹእ ካርዲናል ኑማን ነዚ ኣብ ራእይ ዘሎ ክገልጹ እንከለዉ ብዛዕባ እታ ሰበይትን ሕፃንን ክልተ አጸገምቲ ነገራት ካብቲ ሓቀኛ ትርጉም ከይንወጽእ ክንጥንቀቕሎም ዘሎና ኣለዉ ይብሉ። እዚ መጀመርያ ብኹሎም ኣበው ቤተ ክርስትያን ዝተደገፈ እዩ፣ ካልኣይ ነዚ ንማርያም ዝርኢ ኣብ

እዋን ሓዋርያት እውን ከም ዝነበረ ገርካ ማግላጹ ጌጋ እዩ፤ ምኽንያቱ ቀዳሞት ክርስትያን ንሓደ ነገር ከረጋግጹ ምስ ደለዩ ኣብ ቅዱስ መጽሓፍ ተቐላጢፎም ይኸዱ ኣይነበሩን ክሳብ ግድነት ዝኾነ ነገራት ናይ መናፈቕነት ክሳብ ዘይረኽቦም። ኣብዚ እዋን ናይ ማርያም ነገራት ጸገም ኣይነበሮን ማለት ኣብ ቅዱስ መጽሓፍን ዓምዲ እምነት ብዝርከሉ ክተረጋግጹ ኣድላይነት ኣይነበሮን። ስለዚ ንቀዳሞት ኣበው ከም እሙን ማሕተም ተነቢሮ ዘሎ እዩ ዝርከእ ነሩ። ካርዲናል ብምቕጻል ክርስትና ካብተን ቀዳሞት ዘመናት ጀሚሩ ናይ ማርያምን ወዳን ርክብ ክገልጹ ብዘሓት ኣብ ኩሉ ስእልታቶም ምስል ፍቁር ወዳ ይስእልዎ ከምዝነበሩ ኣብቲ ኣብ ካቶሎብ ዝተረኽበ ስእልታት ክርኤ ይክኣል። ኣብ ባህሊ ሃገርና እውን ማርያም ንበይና ኣይትርኤን እያ ኩሉ ጊዜ ምስል ፍቁር ወልዳ እያ እትርኤ።

ኣብ እዋናት ፍልሰታ ለማርያም “ሰኣሊ ለነ ማርያም ምሕረተ ወልድኪ ይሃውጸነ እምኣርያም” እናበልና ንምህለል ከምኡ “ማርያም እምነ ወእሙ ለእግዚእነ” ክንብል ከሎና መንፈሳዊ ኣደነት ማርያም እና ገለጽና ናይ ማርያም ምስ ወዳ ዘልኦ ርክብ ንገልጽ። ኣብ ባህልናን እምነትናን ናይ ማርያም መንፈሳዊት ኣደና ምዃና ብብዙሕ መገዲ ተገሊጹ ንረኽቦ። ብዙሕ ኣስማትና ምስ ማርያም ዝተተሓሓዘ እዩ፤ ወልደማርያም፣ ተስፋማርያም ዓንድማርያም ዘርእማርያም ገብረ ማርያም. . . ለተማርያም፣ ዑቕባማርያም፣ ኣመተ ማርያም ወዘተ እናበልና ኣብኣን ምስኣን ዘሎና ርክብ ንገልጽ። ከምኡ ኣብ ጽንኩር እዋን ሓገዝ ማርያም ንምህለል ሓንቲ ኣደ ሕርሲ ክትሓዝ እንከላ ንማርያም ንልምን ከምኡ ምስ ሓረሰት እንቋዕ ማርያም ምሓረትኪ እናበልና ካብ ማርያም ዝወረደ ጸጋ ኣብ ልዕሊ ሓፍትና ንገልጽ። ኣብ ሃገርና ቅድሚ ነጻነት እንተ ረኤና ተጋደልቲ ኣብ ኩሉ ዘርእይዎ ዝነበሩ ተዋስኦን ኮሚድያንን ስም ኪዳነምህረት ክዝክሩ ንርእዮም ወላ እኳ ብዙሕ ኣብ ማርያም ይኣምኑ ነሮም ክንብል እንተ ዘይከኣልና። ከምናተይ ግምት እምነት ህዝብና ኣብ ማርያም ዘልኦ ስለ ዝፈልጡ ክኸውን ይክኣል። ብዝኾነ ማርያም ሓጋዚት ኣብ ጊዜ ጸበባ ምዃና ይርኤ። እዚ ኹሉ ዝሕብሮ ማርያም ሓላይት ረዳኢት ስለ ዝኾነት ንኹሎም ደቂ ሰብ ከም እትሕግዝ እዩ። መንፈሳዊ ኣደነታ ኣብ ፍሉይ ህዝብን ጊዜን ዝተወሰነ ኣይኮነን ንኹልና እዩ። ኣብ ብዙሓት ሃገራት ንማርያም ብብናቶም መገዲ ይዝክርዎ። ኣብ ዕድና እውን ብዝተፈላለየ መገዲ ንዝክራ ማርያም ደዓሪት ምርያም ደብረሲና ማርያም ጽዮን . . . እናበልና ንዝክራ እዚ ኹሉ ግን ንኣና ክጥዕመና እምበር ሓንቲ ማርያም እያ ንሳ ኸኣ እታ ኣደ ክርስቶስ መድኃኒና እያ። ሓንቲ ኣደ ዝወለደቶም ደቂ ወላእውን ብዛዕባ ኣዲኦም ዝተፈላለየ ርድኢትን ኣፍልጦን ይሃልዎም ንሳ ኩሉ ጊዜ ኣዲኦም እያ። ኣደን ሃገርን ክቕየር ኣይክኣልን እዩ ዝብሃል ሓቅነት ኣልኦ። ምናልባት ኣቦ ክትቕይር ይክኣል እዩ ኣደ ግን ኣይክኣልን እዩ። ሃገር እውን ከምኡ እዩ ዝተወለድካሉ ዓዲ ወላ ሕደጎ ቀይር ቦታ ዓድኻ ዓድኻ እዩ። ማርያም ኩነታትና ጠባያትና ርድኢትና ይፈላለ እምበር ንሳ ኣደና እያ ኣዳ ጎይታን እያ።

2. ማርያም ኣርኣያ ቤተ ክርስትያን፡

ማርያም ኣደ ቤተ ክርስትያን፡ ማርያም ኣርኣያ ቤተ ክርስትያን ዝብል ክልተ ሓሳባት ዝተፈላለየ ኣይኮነን። ክልቲኡ ሓሳባት ኣብ ነነድሕዱ ዝመላላእ እዩ። ብርግጽ ኣደን ኣርኣያን ዝብል ቃላት ክልተ ዝተፈላለየ ሓሳባት እዩ። ብመንጽር ኣደ ክንርእዮ ከሎና ክልቲኡ ሓደ ነቲ ሓደ ዝገልጽ እዩ። ምኽንያቱ ሓደ ነገር ኣርኣያ ሞደል ክንብሎ ከሎና ነቲ ካልእ ወገን ማለት ኣርኣያ ዝኾኖ ሓዲስ ፍጥረት ከምዝኸውን ይገብሮ። ቦቲ ካብኡ ዝርእዮ ሓዲስ ኩነት ይፈጥር ይቕየር። ውሉድ ናይ ወለዱ ቅዳሕ እዩ። ካብኡም ግዙፍ ነገር ጥራሕ ዘይኮነ መንፈሳውን ካልእ ነገራትን ካብኡም ዝወሰዱ ብዙሕ ኣልኦ። ወለድና እቲ ዝለዓለ ጽልዎ ኣብ ሕይወትና ዝገብሩልና እዮም ብፍላይ ኣደና። እቲ ውሉድ ፍሉይ ፍጥረት እዩ እንተኾነ ምስዲኡ ወይ ኣብኡ ዘመሳሰሎ ነገራት ኣለዎ።

ኣብ ሕይወትና ብፍላይ ኣብ መንፈሳዊ ሕይወትና ክጸልፈና ዝኽእሉ ሰባት ኣለዉ። ኣብ ስምዒትና ኣብ ጠባያትና ኣብ ኩሉ ናቶም መገዲ ከምእንኸተል ዝገብሩና ሰባት ኣለዉ እዚ ኣብ ባሕርይ ሰባት ዝርከብ እዩ። እዚ ርድኢት ኣብቲ ናይ ማርያም መንፈሳዊት ኣደና ኮይና እተምጽኦ ለውጢ ኣብ ሕይወትና ክንጠቕሶ ንኽእል። ማርያም ብሕይወታ ንቤተ ክርስትያን ከምኡ ንነፍስወከፍና ክትጸሉ ተኸእሎ ኣልኦ።

ጳውሎስ ፯ይ ነዚ ማርያም አርአያ ቤተ ክርስቲያን ዝብል ክገልጹ እንከለዉ ንሕና ብተፈጥሮና ካብ ሰብአውን ባህርያውን ናብ መልእልተ ባህርያውን መንፈሳውን ኢና እንሰግር ይብሉ። ማርያም ኣብዚ ዓለም ኣብ ምድራዊ ሕይወት ወዳ ኣብ ምድጋን ደቂ ሰብ ተኻፊላ እያ ሕጂ ኣብ ሰማይ ቮይና ነቲ ናይ ድኅነት ስራሕ ኣብ ሕይወት ነፍሲ ወከፍ ብወዳ ዝደጋኑ ትቐጽሎ ኣላ ይብሉ።

ኣብ እምነትና እታ ዝለዓለ ኣብነት ወይ ኣርአያ እትኾነና ማርያም እያ። ኣኽብሮት ንማርያም ኣብዚ እዩ ዝጅምር ማለት ካብ መጀምርያ ዘመናት ክርስትና፣ ቤተ ክርስቲያን ኣብ ዝተፈላለየ እዋናት ኣብ ማርያም ዘልኣ ኣኽብሮት ፍሉይ ከምዝኾነ ንርኢ። እዚ ኸኣ ኣብ ቅዱስ መጽሓፍ መሰረት ኣልኣ። ኤልሳቤጥ መንፈስ ቅዱስ መሊእዎ ንእምነት ማርያም ክትገልጽ እንከላ “ካብ ኣንስቲ ዝተባረኸኪ ኢኺ. . . እዚ ኹሉ ከምዝኸውን እትኣምኒ ብጽእቲ ኢኹ፣ ኣደ ጎይታይ ኣባይ ክትመጽኢ” (ሉቃ 1: 41~45) እናበለት ቦቲ ማርያም ዝኣመነቶን ቦቲ ኣብ ልዕሊኣ ዝሓደርን ኣነጺራ ተመስግናን ዕብየታን ትነገር።

ንማርያም ምምሳልን ከምኡ ከም ኣርአያ ምርኣያን ኣብቲ ናይ ቤተ ክርስቲያን ኣፍልጦ ዝተመሰረተ እዩ ማለት ናይ ማርያም ፍሉይ ቅድስና ኣብ ኩሉ ምልእቲ ምዃናን እዩ። ማርያም ነዚ ኣብኣ ዘሎ ፍጽምናን ቅድስናና ኣብ ካልኣት ነፍሳት ክተመሓላልፎ እንከላ ኣብነትን ኣርአያን ትኸውን። ግለሰባት በዚ ናይ ማርያም ኣብነት ክጉዓዙ እንከለዉ ኣብ ምልኣት ቅድስና ከም ዝበጽሑ ዝተረጋገጸ ነገር እዩ። ብዙሓት ብዛዕባ ማርያም ዘጽንዑ ከም ዝብልዎ እዚ ናይ ማርያም ኣርአያን ኣምሳልን ምዃን ካብ መጀመርያ ኣብ መደብ ኣምላኽ ዝነበረ እዩ ኣብቲ ናይ ወዳ ናይ ድሕነት ስራሕ ከም እትሳተፍ ድሮ ኣምላኽ ሓሲብዎ ነሩ እዩ ይብሉ። እዚ ናይ ማርያም ኣብ መደብ ኣምላኽ ዝነበረ መሰረት ናይ እቲ ማርያም ኣደ ቤተ ክርስቲያን ዝብል እዩ።

ማርያም ኣርአያ ቤተ ክርስቲያን እያ ዝብል ኣርእስቲ ኣብ ክልተ ክምቀል ይኸእል ምኽንያቱ ብኸልተ መበገሲ ክንርእዮ ስለ እንኸእል። እቲ ቀዳማይ ድንግል ማርያም ብርእሳ ኣደ ኣምላኽ ብጸጋ መሊኣ ኣብ ምድጋን ደቂ ሰብ ተሓባቢራ። ኣብዚ ንማርያም ብጸጋ ዝመልኤት ብህያባት መንፈስ ቅዱስ ዝመልኤት ብፍላይ ቦቲ ንደቂ ሰብ ኣብነት ክኸውን ዝኸእል ነገራት ዝመልኤት እያ። እዚ ኣብኣ ዝርኤ ናይ ምልኣት ጩራ ንሰባት ኣብኡ ከስተንትኑን ይሕግዝ። ኩሉ እቲ ኣብኣ ዝርኤ ጸጋ ኣብቲ ምስ ወዳ ዘልኣ ርክብ እዩ ዝምስረት።

ብኸልእ መገዲ ማርያም ከም ሞደል ክንርእያ ከሎና ማለት ናይ ኩሉ ናታ ዘበለ መልዕልተ ባህርያዊ ህያባትን ፍጽምናን ከም ናይ መጨረሻታ ዓላማ ናይ መንፈሳውን መልዕልተ ባህርያውን ተግባራት ናይ እቶም ኩሎም ንኣኣ ዘስተንትኑ ጥርኑፍ እኩብ እዩ። ኣብዚ ኣብቲ ናይ ማርያም ውሽጣዊ ነገራት ክንርኢ እዩ ዝድለ። ነዚ ናይ ማርያም ነገራት ብዕምቆት ክንርእዮ እንተ ኸኢልና ኣብ ልብና ከም ጩራ ቮይኑ ኣብ ሕይወት ናይ ሰባት ይኣቱ እሞ ንነፍሳቶም ከም ዝንቀሳቐስ ይገብሮ። ሓደ ሰብ ንማርያም ኣስተንቲኑ ኣብቲ ውሽጣዊ መንነታ ኣትዩ ክርኢ እንተ ኸኣለ ብውሽጡ ተቐይሩ ኣሎ ማለት እዩ።

ናይ ሓደ ሞደል ተግባር ነቶም ዝዕዘብዎ ምጽላው እዩ ኣብቶም ዝርእይዎ ሓቀኛ ጽልዎ ይፈጥረሎም። ሓደ ሞደል ክንብሎ እንተ ኾና ግን ዘይጸሉ እንተ ኾይኑ እንታይ ድኣ እዩ ጥቕሙ። ከምኡ ኣርአያ እንተ ዘየሎ ንሓደ ነገር ፍጹም ምዃኑ ክንፈልጥ ኣጸጋሚ እዩ ምስቲ ኣርአያ ኣነጻጺርና ኢና ፍጽምና ክንፈልጥ እንኸእል።

ማርያም እታ እንኮ ኣርአያን ኣብነትን ናይ ቤተ ክርስቲያን እያ። ምኽንያቱ ንሳ ብስግኣን ብነፍሳን ኣብ ሰማይ ምስወዳ ኣብ ናይ ክብሪ ቦታ ተቐሚጣ ግርማ ወዳ ትካፈል ኣላ።

እምብእር ማርያም ኣርአያን ኣብነትን ቤተክርስቲያን እያ ክንብል ከሎና ብተሎጋዊ መልክዕ ክንርእዮ እንተ ኾና መሰረቱ፡

- ኣብቲ ኣደ ኣምላኽ ምዃና እዩ መሰረቱ። ምስ ኣምላኽ ዘልኣ ርክብን ኣብቲ ኣምላኽ ዝደልዮ ብምምስራትን እዩ። ኣምላኽ ኣብቲ ንድኅነት ዝወሰነሉ እዋን ኣብ መደቡ ማርያም ነራ፣ ኣብኡ ንሳ ኣርአያ ቤተ ክርስቲያን ምዃና ወሲኑ። ኣብዚ ክንጥንቀቕሉ

ዘሎና ኣብ ናይ ማርያም ስጋዊ ኣደነት ጥራሕ ተወሲና ከይንርእዮ። መንፈሳዊት ኣደ ምዃና እውን ክንዝክር ኣሎና እዚ ኸኣ ንኹልና ኣብ ድኅነት ወዳ እንሳተፍ የጠቓልል። ጳውሎስ ፯ይ ነዚ ክገልጹ እንከለዉ “እዚ ካብ ኩል ዘጸናንዕ ሓቂ እዩ፣ ልዕሊ ኩሉ ፍልጠት ዝኾነ ኣምላኽ ካብ ነጻ ፍቓድ ተበጊሱ፣ ክፍሊ ናይ እቲ ምስጢረ ድኅነት ደቂ ሰብ ውሽጣዊ ክፍሊ ገርዖ” ይብሉ።

ኣብዚ ተመስሪትና መለኮታዊ ግልጸታት ክንውከስ ኣሎና፣ ናይ ቤተ ክርስቲያን መሃሪ ኣካል ዘስተምህሮ ብዛዕባ ማርያም ብብእዋኑ ዘውጽኦ መምርሕን ትምህርትን ክንቅበል ኣሎና። ላዕለዋይ ኣካል ቤተ ክርስቲያን ማርያም እታ እንኮ ኣርኣያ ቤተ ክርስቲያን ምዃና የስተምህረና።

- ማርያም ኣርኣያን ኣብነትን ቤተክርስቲያን እያ ምኽንያቱ ንሳ መንፈሳዊት ኣደ እያ። ጳውሎስ ፯ይ ነዚ ክገልጹ ከለዉ ክርስቶስ ባዕሉ እዩ ነዚ ሓሳብ ኣብነትን ናይ ኣርኣያ እንታይነትን ምስ መንፈሳዊ ኣደነት ዘተሓሓዞ ይብሉ። ምእመናን ኣብነት ማርያም ክኸተሉ ክነተባብዮም ኣሎና ምኽንያቱ ክርስቶስ ባዕሉ እዩ ከም ኣደና ገሩ ዝሃበና ከም ሞደል ገርና ክንክተላ ዘሎና። ካልኣይ ጉባኤ ቫቲካን እውን ነዚ ሓሳብ እዩ ዘስተምህሮ።
- ማርያም ኣርኣያ ቤተ ክርስቲያን እያ ቦቲ ኣብኣ ዘሎ ምልኣት። ሓደ ኣብነት ወይ ኣርኣያ ዝኸውን ኣብ ውሽጡ ሓድነት ክህልዎ ይግባእ ምኽንያቱ እቲ ካልእ ኣካል ካብኡ ክወስድ እንተ ኾይኑ። ጳጳሳት ምእመናን ንማርያም ክስዕቡ ከምዘለዎም ከስተምህሩ እንከለዉ ሞራላውን መንፈሳውን ምልኣት ማርያም ከም ሞደል ክኸተልዎ ኣስተምህሮም። ሓደ ካብቲ ንሓደ ነገር ኣርኣያ ክኸውን ዘድልዮ ዝለዓለ ምልኣት ክህልዎ ይግባእ። ኣብ ምዕጻው ሳልሳይ ክፍሊ ጉባኤ ቫቲካን ጳውሎስ ፯ይ ማርያም ኣደ ቤተ ክርስቲያን ኣብ ዝብል ዝሃብዎ መግለጺ “ማርያም ኣብ ምድራዊ ሕይወታ እቲ ዝበለጸ ረድኢ ክርስቶስ ንምዃን ቦቛዓ እዚ ኸኣ ናይ እቲ ኩሉ ጸጋታትን ኣብ ብጽእና ምንባርን ኣብቲ ክርስቶስ ዘዝስተምሃሮን እዩ። በዚ ምኽንያት እያ ቤተ ክርስቲያን ከም ኣርኣያን ኣምሳልን ንማርያም እትወስድ” ይብሉ።

ንሳ ኣብነትና እያ ኣብኣ ዝተራእየ እምነት፣ ተኣዝዞ ንኹሉ ሰማያዊ ጸጋታትን ኣብ መጭራሽታ ኩሉ ሕይወታ ቦቲ ክርስቶስ ዘስተምሃሮ ሰሪዓን ብፍቕሪ ዓብያን እያ በዚ ኩሎም ኣመንቲ ኣብነታ ክኸተሉ ግቡእ እዩ።

- ማርያም ኣርኣያ ቤተ ክርስቲያን እያ፡ ጭቡጥ ነገራት። ካልኣይ ጉባኤ ቫቲካን ብንጹር ገሊጽዎ ኣሎ LG 63፣ ማርያም ከም ኣርኣያ ቤተ ክርስቲያን፣ ከም ኣደን ድንግልን፣ ኣብ ጉዕዞ ሕይወታ ክንርእዮ ከሎና ኸኣ እምነት፣ ፍቕሪን ምሉእ ሓድነት ምስ ክርስቶስ ከም ዝነበራ ብንጹር ይርኤ። ጉባኤ ነዚ ክገልጽ እንከሎ ኣብ ትምህርቲ ቅዱስ ኣምብሮዥዮስ ተመስሪቱ እዩ። ማርያም ኣደ ኣምላኽ ስለ ዝኾነት ምስ ወዳ ፍሉይ ርክብ ኣልኣ ከምኡ እዚ ፍሉይ ጸጋ ምስ ቤተ ክርስቲያን ጥቡቕ ሓድነት ይህባ።
- ማርያም ኣርኣያ ቤተ ክርስቲያን ኣብ ቅድስና። ጽሑፋት ጉባኤ ቫቲካን ካልኣይ ፍሉይ ኣትኩሮ ኣብ ቅድስና ማርያምን ቤተ ክርስቲያንን ይገብር። ተራ ማርያም፡- ቅድስና ኣብ ቤተ ክርስቲያን፣ ብዝያዳ ከምዘንጸባርቅ ምግባር እዩ። ቤተ ክርስቲያን ብወገና ቅድስና ኣደ ጸጋ ብሓጎስ ተስተንትኖ ንፍቕራ ኸኣ ተስተንትን። ብመንጽር ብርሃን ቃል እግዚአብሔር ሰብ ዝኾነ ተስተንትና ምኽንያቱ ድንግል ማርያም ኣብነታን ሞደላን እያ።

ኣብዚ ተመስሪትና ማርያም ናይ ቤተ ክርስቲያን ቅድስና ሕያው ኣካል ምግባር እዩ ንብል። ንሳ ልዕሊ ሞደል ወይ ኣርኣያ እያ። ማርያም ምልእተ ጸጋ ስለ ዝኾነት እሞ ኣብ ሰማይ ምስወዳ ምልኣት ቅድስና ረኺባ ስለ ዘላ ንሳ ኣርኣይ ቅድስና እዩ።

- ማርያም አርአያ ቤተ ክርስቲያን ኣብ ካልእ ነገራት። ማርያም ብኻልእ ነገራት ከም ሞደል ቤተ ክርስቲያን ክትርኤ ትኽእል። ኣብ ካልኣይ ጉባኤ ቫቲካን ተገሊጹ እንረኽቦ እዩ። ካብቲ ብዙሕ ገለ ክንጠቅስ እንተ ኾና፡

ማርያም ኣብ ቡራኬ (Devotion) አርአያ ቤተ ክርስቲያን እያ እዚ ኸአ ሓደ ሕይወቱ ከም መስዋዕቲ ንኣምላኽ ክዕርግ።

ማርያም ኣብ ምትግባር ሎጦርግያዊ ኣምላኽ አርአይ ቤኣ ክርስቲያን እያ።

ማርያም ኣብቲ መሰረታዊ ርድኢት ክርስቲያናዊ ሕይወት አርአያ ቤተ ክርስቲያን እያ።

ማርያም ኣብ ፍቕሪ ሓዋርያዊ ተልእኮ አርአያ ቤተ ክርስቲያን እያ።

ማርያም ድሕሪ ክርስቶስ እታ ዝለዓለት ፍጽምቲ ፍጥረት ስለ ዝኾነት አርአያ ቤተ ክርስቲያን እያ።

ማርያም ብኹሉ ነገራታ አርአያ ቤተ ክርስቲያን እያ።

ማርያም ከም ናይ ቤተ ክርስቲያን (personification) ኣካላውነት መጠን ምሉእ ፍጽምናን ቅድስናን ናይ ቤተ ክርስቲያን ዝሓዘት እያ። በዚ ምኽንያት እዩ ድሕሪ ክርስቶስ በቲ ናይ ርእሳ ኩነት እታ ዝበለጸገት አርአያን ናይ ምስጢር ቤተ ክርስቲያንን ናይ ኩሎም ኣባላታን እያ። ማርያም ኣምሳል ጥራሕ እያ ክንብላ እይግባእን ወይ እዚ አርእስቲ ንስሙ ጥራሕ እዩ ክንብል እይክአልን። ትርጉም ናይ እዚ አርእስቲ ሓቅን ተግባራውን ምስቲ ነገራት ዘልኣ ማለት ድንግል ማርያም ኣደ ኣምላኽ፣ ምስጢር ቤተ ክርስቲያን፣ ጸጋን ቅድስናን ሓደ እዩ። ምናልባት እቲ መንፈሳዊት ኣደ ዝብል ከመይ ኢሉ ብልክዕ ኣብቶም ደቃ ከም ዝሰርሕ ክንፈልጥ ኣይንኽእልን ኣና። ንሳ መንጎኛ ኮይና ኣብ ጸጋ ክርስቶስ ከም እንኣቱ ትገብረና። ንሳ ብኹሉ ኣብ ወዳ ተቐርበና።

ክርስቲያናዊ ሕይወትና ኣሰር ማርያም ተኸቲልና ክንጉዳዞ እንከሎና ምልኣት ኣልኣ። ማርያም ካብ ኣምላኽ ፍሉይ ጸጋን ፍቕርን ስለ ዝረኸበት እቲ ዝለዓለ ምቅርራብ ዘልኣ ንሳ እያ ንሕና ኣብነታ ክንክተል ከሎና ኣብ ኣምላኽ ቅሩባት ኣሎና ማለት እዩ። ኣብነት እትኾነና ኣደን ሓፍትን ካብ ኣላትና ክንስዕባ ክንሰምዓ ግድነት እዩ ምናልባት ካልእ ነገራት ኣተዓሻሽውና ዘንጊዕና እንተ ኣሎና ናይ ሎሚ ወርሒ ነዚ ክንዝክር እሞ ኣብ ኣደናን ሓፍትናን ክንምለድ ምቹእ ጊዜ እዩ። ማርያም መጠን ዝቐረብካያ ፍሉይ ፍቕርን ሓልዮትን እትህብ መንፈሳዊት ኣደና እያ። ኣብ ዓድና ምእመና ፍሉይ ፍቕራ ሓዲርዎም ክርኤ እንከሎ “እዚ ኹሉ ኣበይ ዝበለ ናብ እኖይ ማርያም ምሕረት ዝደለ” እናተባህለ ብፍላይ በደታት ይምህላል። ኩልና ደቂ ሓንቲ ኣደ ስለ ዝኾና ሓደ መንፈስ ክንለብስ ክንጽሊ የድሊ። ነዚ ክሕግዘና ኢላ ቤተ ክርስቲያን ውዳሴ ማርያም፣ ምህልላ ማርያም፣ መቐጻርያ፣ ፍሉይ ኣስተንትኖን ጸሎትን ክንገብር ትላበወና።

ኣ ማርያም ኣደናን ኣደ መድኃኒናን ምስ ወድኺ ክንዕረቕ ለምንልና ከምቲ ኣብ ቃና ናይ ገሊላ ጸገም ሰባት ዝፈታሕኪ ጸገምና ፍትሕልና ንወድኺ ለምንልና ተጸጊሞም ኣለዉ ንስኻጥራሕ ኢኻ ረዳኢኦም በልልና። ኣብ ሃገርና ብፍሉይ ምሕረት ዕርቂ ምርድዳእ ፍቕሪ ክወርድ እሞ ሰላም ወድኺ ወሪዱ ክንርኢ ንልምነኪ ኣሎና። ንዝሞቱ ኣብ ሕቕፊኽ ተቐበልልና ንሕዙናት ኣጸናንእልና ንእሱራት ፍትሕልና ጠለትን በረኸትን ኣብዝሕልና ንበላ።

ኣ ኪዳነ ምህረት ብኹሉ ኣሰርኪ ተኸቲልና ኣብ ሰማይ ኣብ ሕቕፍኺ ከም እንነብር ግበርና።

ኣባ ንጉሠ ፍሥሓ